

Lună Prieteniei Romîno-Sovietice
Lupta pentru sporirea continuă a productivității muncii.

(pag. 2-a)

Petre Spinu: Pentru trei cicluri de înaintare pe zi.

Correspondenții ne scriu despre activitatea organizațiilor de bază.

(pag. 3-a)

Întoarcerea la Moscova din R. P. Chineză a delegației guvernamentale sovietice.

Primul ministru al Birmaniei va pleca în R. P. Chineză.

Poporul albanez luptă pentru o viață fericită și înbelșugată.

(pag. 4-a)

Să îmbunătățim aprovizionarea localităților periferice!

În condițiile regimului nostru democrat-popular scopul întregii producții socialiste este asigurarea satisfacerii în măsură tot mai mare a nevoilor materiale și culturale mereu crescînde ale celor ce muncesc. În acest scop, partidul și guvernul acordă o deosebită atenție dezvoltării comerțului de stat pentru asigurarea unei cât mai bune aprovizionări a populației muncitoare cu cele necesare traiului.

An de an, trimestru de trimestru, crește și se întărește comerțul socialist în țara noastră. În același timp, ca urmare a abundenței de mărfuri desfăcute prin comerțul socialist se restrînge și devine tot mai neputincios comerțul speculativ. În Valea Jiului funcționează acum peste 200 unități O.C.L., T.A.P.L., Aprozar care desfac mari cantități de produse alimentare și industriale. În ultimii ani, la Uricani și Lonea, Vulcan și Lupeni au fost construite numeroase birouri cu magazine alimentare și produse industriale. Magazine noi au fost construite și la Petroșani, Livezeni și în alte localități. Toate acestea au făcut ca aprovizionarea oamenilor muncii din raionul nostru să se îmbunătățească continuu.

Cu toate acestea, în dezvoltarea rețelei de unități comerciale în raionul nostru persistă încă și unele lipsuri. Una din principalele lipsuri este slaba preocupare a conducerilor organizațiilor comerciale pentru o cât mai bună aprovizionare a localităților periferice din raionul nostru. Astfel, în timp ce la Petroșani au fost înființate pînă acum peste 30 magazine alimentare și industriale bine aprovizionate, la Iscroni funcționează numai un singur magazin alimentar, și acesta slab aprovizionat. La fel, la Uricani sînt mai multe magazine alimentare și aprozar, însă ele sînt slab aprovizionate, în timp ce la unitățile comerciale din Lupeni produse ca pîine, unt, zarzavaturi, fructe, mezeluri și altele, se găsesc din belșug. Magazinele din Bănița și Dilja sînt slab aprovizionate cu pîine.

Lipsurile care se manifestă în aprovizionarea localităților periferice din raionul nostru, se datoresc în mare parte felului greșit în care conducerile organizațiilor comerciale privesc încă problema aprovizionării. Conducerea O.C.L. — alimentar, în goană după îndeplinirea planului de desfacere prin vânzări cît mai multe, a deschis 10 magazine alimentare numai pe strada principală a orașului Petroșani. Aceste magazine, sînt bine aprovizionate cu diferite produse. Însă, magazinul alimentar din Iscroni sau cele din Uricani și Cîmpa sînt mult mai slab aprovizionate. Cauza, după cum spun unii tovarăși din conducerea O.C.L. o constituie faptul că aceste localități sînt departe de centru și lipsa de mijloace de transport. Așa se face că la Bănița nu se vinde pîine, că muncitorii forestieri și constructorii de la Cîmpul lui Neag și din alte localități nu sînt aprovizionați cu zarzavaturi și fructe în condiții corespunzătoare.

O parte însemnată de vină o au și comitetele executive ale sfaturilor populare, care nu dau destulă atenție problemelor bunei aprovizionări a localităților periferice. La sesiunea sfatului popular raional s-a luat hotărîrea ca în Petroșani, Ani-noasa, Petrila, Vulcan și Uricani, să fie deschise noi unități aprozar. Pînă acum, însă nici un comitet executiv nu a reparțizat localurile necesare înființării acestor noi unități comerciale.

Problema unei bune aprovizionări a oamenilor muncii din localitățile periferice ale raionului nostru se pune cu toată tăria. În localitățile periferice, acolo unde este necesar, trebuie înființate noi magazine alimentare, iar magazinele existente trebuie aprovizionate la fel ca și cele din Petroșani, Lupeni și alte orașe. Comitetele executive ale sfaturilor populare trebuie să asigure localurile necesare pentru înființarea de noi unități comerciale. Secția comercială a sfatului popular raional are datoria să urmărească cum aprovizionează organizațiile comerciale unitățile lor din localitățile periferice, dacă aceste unități, în deosebi cele alimentare, sînt aprovizionate cu cantități suficiente de produse de larg consum ca pîine, mezeluri, unt, grăsimi etc.

În anii regimului democrat-popular, localități periferice ca Uricani, Cîmpa, Lonea au devenit centre muncitorești. În multe din aceste localități, au fost clădite noi apartamente muncitorești. La Iscroni, Livezeni, Bănița au luat ființă noi întreprinderi industriale, a sporit numărul populației. Deci, au crescut simțitor necesitățile de aprovizionare cu produse alimentare și industriale, lucru care cere lărgirea continuă a rețelei de unități comerciale de desfacere.

Conducerile Organizațiilor Comerciale Locale mai dau dovadă însă de o mentalitate veche, negustorească: să aprovizionăm mai bine orașele mari, unde își au sediul diferite organe de conducere și unde ni se poate observa „hărnicia”, iar localitățile periferice să le lăsăm mai pe urmă. Dacă îi trebuie ceva muncitorului, n-are decît să vină la Petroșani sau Lupeni.

În comerțul nostru socialist, asemenea mentalități nu-și mai au rostul; ele trebuie să dispară. Organizațiile de partid și sfaturile populare au datoria să acorde toată atenția bunei aprovizionări a muncitorilor și populației din localitățile periferice.

In cinstea zilei de 7 Noiembrie

Crește avîntul întrecerii socialiste

Colectivul depoului C.F.R. Petroșani și-a îndeplinit angajamentele

A trecut o lună de cînd muncitorii, tehnicienii și inginerii depoului C.F.R. Petroșani s-au angajat să întîmpine ziua de 7 Noiembrie cu noi succese în realizarea de economii la combustibil. Acum membrii acestui harnic colectiv raportează partidului și guvernului că angajamentele luate le-au îndeplinit și depășit.

Principalul obiectiv al angajamentului — reducerea consumului convențional de combustibil cu 12 la sută, — a fost depășit, economisindu-se în plus 400 tone de combustibil. În total, s-a realizat pînă acum o economie de combustibil în valoare de 306.000 lei. Și angajamentul cu privire la reduce-

rea prețului de cost a fost îndeplinit. În loc de o reducere de 0,5 la sută, față de sarcina de plan, colectivul depoului a redus prețul de cost al transportului cu 0,8 la sută.

Printre muncitorii care s-au evidențiat în lupta pentru îndeplinirea angajamentelor se numără și cei din echipele conduse de tov. Ioan Homorodeanu, Ludovic Vențel și Ilie Colbea care și-au depășit normele de lucru cu 47—95 la sută.

În schimburile de onoare organizate în cinstea zilei de 7 Noiembrie muncitorii depoului C.F.R. Petroșani au înregistrat noi succese în sporirea producției și productivității muncii, în realizarea de economii. În fruntea între-

cerii socialiste s-au situat mecanicii și fochiștii de la trenurile de marfă. Muncitorii Alexandru Dorobanțu, Ioan Marcu, Valentin Sturza, Mihai Comșa, Dumitru Hera și fochiștii Nistor Suciuc, Adalbert Griober, Vasile Suciuc au economisit în cele două schimburi de onoare 1000—2835 kg. de combustibil.

Economii de combustibil între 500 - 1800 kg. au realizat și muncitorii și fochiștii de la trenurile de persoane ca mecanicii de locomotive Iosif Barbura, Francisc Costin, Petru Csapoș, Ilie Gyçrfi și fochiștii Ioan Pop, Ioan Ciungan, Petru Rusu, Constantin Baldovin, Petru Florea, Ioan Ildițoiu.

Schimb de onoare

Constructorii de pe șantierul întreprinderii 705 din Petrila au hotărît să organizeze un schimb de onoare în cinstea zilei de 7 Noiembrie. Cu o zi înainte, seara după terminarea lucrului, în scurte sedințe sindicale, tehnicienii au prelucrat sarcinile de plan pentru a doua zi pe brigăzi, loturi, echipe și individuale. Fiecare constructor știa ce are de făcut pentru a doua zi. Tehnicienii au luat măsură pentru aprovizionarea cu materiale, iar brigada de mecanici condusă de tov. Gheorghe Lazarovici, a pornit să pună la punct utilajul, pentru ca a doua zi mașinile să meargă din plin.

A doua zi dimineața, cînd ceața mai plutea încă deasupra

Petrilei, brigada dulgherului Ion Leah a început lucrul. Apoi au început lucrul și constructorii din brigada complexă a tov. Ferentz Francisc și alte brigăzi.

Tot timpul munca pe șantier s-a desfășurat cu însuflețire. Pe la amiază, o veste îmbucurătoare a făcut înconjurul șantierului: brigada de specialitate de zidărie în piatră a lui Andrei Basu, a terminat sarcina de plan pentru acea zi. Aflînd vestea constructorii de pe șantier au început să lucreze cu și mai multă însuflețire: Să rămînă în urma brigăzii lui Andrei Basu? Asta nu se poate.

La sfîrșitul zilei de muncă, normatorii au calculat rezultatele obținute. Frunțașii în

schimbul de onoare a ieșit brigada de mecanici a lui Gheorghe Lazarovici, brigada compusă numai din sportivi, care a depășit norma cu 138 la sută. Constructorii din brigada lui Ioan Pițurescu au depășit normele cu 132 la sută, brigada dulgherilor conduși de Ion Leah a realizat o depășire de 121 la sută, iar brigăzile complexe și de specialitate conduse de Anghel Țăpoi, Constantin Rotaru, Nichifor Trașcă, Francisc Nagy, Francisc Ferentz și Anton Kolo, și-au depășit normele cu 35-113 la sută. Lot frunțaș a ieșit lotul I baraj, condus de maestrul Ioan Gheorghiu.

R. BOTEANU
corespondent

SOLII ARTEI SOVIETICE

La 24 octombrie a sosit în Capitală Ansamblul de stat de dansuri populare al R.S.S. Moldovenești, laureat al concursului celui de al IV-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților de la București. Cu prilejul Lunii Prieteniei Romîno-Sovietice ansamblul sovietic va da o serie de spectacole în țara noastră. Primul spectacol a fost prezentat în seara zilei de 26 octombrie în sala Teatrului C.C.S. din Capitală, iar cel de al doilea spectacol a avut loc în sala Patria din Capitală în seara zilei de 27 octombrie. Apoi ansamblul sovietic a prezentat spectacole în diferite orașe ale țării noastre.

IN CLISEU: O scenă de la primul spectacol al Ansamblului de stat de dansuri populare al R.S.S. Moldovenești, prezentat în sala Teatrului C.C.S. din Capitală.

LUNA PRIETENIEI ROMINO-SOVIETICE

Amintiri despre minerul Valenkov

Acum trei ani am vizitat Uniunea Sovietică. Delegația de mineri români din care făceam și eu parte, a vizitat atunci și câteva mine și așezări ale minerilor din Donbass. Din această călătorie păstrez amintiri multe și plăcute

Mina Stalino. Aici, ca și la alte mine din Donbass, am văzut cum lucrează combinele, excavatoarele, mașinile de încărcat și numeroase alte mașini miniere de mare productivitate. Minerii sovietici minuesc cu pricepere aceste mașini. Intr-unul din abatajele minei am făcut cunoștință cu minerul tăietor Iosiv Valenkov. Acesta lucra de un sfert de veac la strate subțiri. El tăia în medie pe zi 40 tone de cărbune.

Am stat mai mult timp de vorbă cu acest harnic miner, interesându-mă îndeaproape de munca lui, iar el de a mea. Valenkov ne-a invitat la el acasă. Am primit bucuroși. Acasă Valenkov ne-a întâmpinat cu aceeași bucurie cu care ne întâmpinase și în abataj. În casa lui am văzut multe lucruri frumoase. Mobila luxoasă, aparatul de radio ca și alte lucruri pe care le-am văzut, arătau că acolo locuiește o familie cu stare foarte bună

În curtea din fața casei, staționa un automobil „Pobeda”, ceea ce ne-a făcut să credem că a venit după el să-l ia de urgență undeva. Ne așteptam să-l găsim pe Valenkov gata de plecare, cerându-și scuze că n-a putut

să prevadă aceasta și poftindu-ne altădată ca să putem sta mai mult de vorbă. Spre surpriza noastră însă, l-am găsit acasă și n-am observat la el nici o grabă. Nu și-a cerut nici scuze că trebuie să plece la vreo ședință, ci ne-a poftit să luăm loc cu aerul unui om bine dispus.

Gazda a început să ne vorbească pe-ndelete despre marea cinste de a fi miner în Uniunea Sovietică, despre viața în familiile de mineri, despre bucuria pe care o încerca în momentul când îi trecusem pragul casei. Din vorbă în vorbă, am aflat că salariul său trece în unele luni chiar peste 10.000 ruble.

Unul dintre minerii din delegația noastră a început să ne facă după un timp semne de plecare.

Prinzind mișcarea, Valenkov ne-a întrebat:

— Nu cumva vă pregătiți de plecare?

— E timpul, am răspuns noi. Mașina așteaptă de mai bine de-o oră, iar noi te facem să întârzii.

Valenkov a izbucnit în ris. — De asta sînteți îngrijorați, tovarăși? Mașina mai poate aștepta. De fapt nu mă așteaptă pe mine, ci pe dvs. Este a mea și-o să vă conduc cu ea. Am ris cu toții. Înțelesesem abia atunci că mașina era a lui Valenkov și că de fapt mașina nu-l aștepta pe el, ci pe noi.

PETRU BORODI
miner, Annoasa

Concursul de artă populară

Al doilea concurs de artă populară pe tema „Prietenia romino-sovietică”, organizat cu prilejul zilei de 23 August 1954, a dovedit forțele creatoare ale artiștilor amatori. Faza pe țară a acestui concurs este apreciată de un numeros public ce vizitează zilnic expoziția deschisă în Capitală.

Peste 2000 de obiecte de artă plastică, picturi, sculpturi, vase diferite de ceramică, țesături, cusături, sînt orînduite pe regiuni. Artiștii amatori din raionul Petroșani nu lipsesc. Aici pot fi văzute macheta Filaturii Lupeni executată de un colectiv sub conducerea tov. Hay Ioan, alături de cio-

canul de abataj înfipt într-un bulgăre de cărbune, ce formează o ingenioasă scrumieră-brichetă a tovarășului Schmidl Francisc de la mina Petrila, jocul cusut cu multă pricepere de către tov. Jurca Avram de la Isroni, natura moartă pe temă populară pictată de tov. Morariu Francisc, gravura tovarășului Tellman Iosif din Lupeni reprezentînd instruirea la locul de muncă în mină, lampa electrică ce luminează un vagonet miniatură a tov. Rusu Chiriac de la Petrila, caseta cu ornamente florale a tov. Kanustyak Mihai.

Prof. ELENA BIANU

Prietenul meu Volodia

Eram la începutul celui de al cincilea an de studenție. Terminasem vacanța și mă întorceam — la fel de emoționat ca și atunci cînd plecasem prima oară — în Kievul celor mai frumoși ani din viața mea.

Am fost repartizat de responsabilul căminului într-o cameră, pare-se nr. 54. L-am mulțumit. Mi-am luat valiza și am pornit-o încetîșor pe coridor, uitîndu-mă cu grijă la numerele camerelor. Am bătut la o ușă.

— Intră!

Am intrat. Era o cameră luminoasă îndreptată cu fața spre parcul institutului. La fereastră era un tînar. Pe semne, cel care-mi spusese să intru. M-a privit cu luare aminte, neștiind pe atunci altceva decît — judecînd după barba mi nerasă care mă îmbătrînea grozav — că trebuie să fiu un student „pe sfîrșite”, adică din ultimii ani. Ne-am strîns mîinile.

— Pe mine mă cheamă Volodia...

— Pe mine Dorian...

— Probabil din Armenia?

Am zîmbit și nerăspunzîndu-i l-am făcut să creadă, fără voia mea, că ghicise

Între timp, eu desfăcîndu-mi valiza cu lucruri, el aranjîndu-și niște cărți pe noptieră, am mai vorbit despre institut, despre profesori, despre ultima victorie a echipei Dinamo. Volodia era în anul I. Abia intrase în institut și era dornic să afle orice... Pe neașteptate însă s-a oprit.

— Îți place Gorchi?

I-am răspuns că-mi place, neînțelegînd însă întru-totul ce urmărește.

— Și ce anume?

— Cel mai mult Danco din „Bătrîna Izerghil”, apoi „Cîntecul șoimului”.

— Cîntecul șoimului?... A rămas o clipă parcă cu gîndul plecat undeva în depărtări. Apoi a început să recite: „...Slavă, o, slavă celor viteji! A lor nebunie e-a vieții rațiune! În crîncină luptă cu dușmani puternici, jertfitu-ți-ai viața, o, mîndrule Șoim! Dar vremea veni-va cînd beznele vieții vor fi sfîșiate; scînteii scăpăra-vor din sîngele tău. Și-n dirzele inimii atunci s-o aprinde o sete adîncă de libertate și de lumină...”

A zîmbit. Apoi, ca o scuză, puțin rușinat, a adăugat: „Imi place mult literatura, poezia... Și ție?”

— Și mie, puțin... Nu-l știu încă pe Gorchi pe de rost.

După o pauză, cînd fiecare revenise la ocupațiile anterioare, mi-a spus că am totuși un accent ciudat. L-am răspuns că sînt student român venit la studii...

— Român? Minunat! Recită-mi ceva din Eminescu. Mă interesează muzicalitatea. Traducerea am citit-o, dar din traduceri... Recită-mi...

Am locuit un an de zile cu acest Volodia Cotlearciuc. L-am văzut învățînd mecanica teoretică, luptîndu-se cu geometria descriptivă, sînd ceasuri întregi aplecat asupra planșetelor de desen; i-am ascultat entuziasmat părerile despre pictura lui Repin, am mers împreună la concertele filarmonicii, mi-a vorbit cu aprindere despre colhozul din care plecase și m-a impresionat prin lungimea scrisorilor pe care le trimitea „aceleia care, după cum îmi spunea Volodia, e cea mai minunată dintre fețe”.

Uneori îmi vorbea despre visurile lui. Se și vedea inginer pe unul din marile șantiere ale comunismului, construind, înălțat pe schele...

— Poate nu mă înțelege? Poate te întreb de unde acești visuri? Așa sîntem noi, tinerii sovietici. Kalinin avea dreptate, nouă ne este firească dorința de a muta munții din loc. Și-n România sînt munți, nu?

Pe la jumătatea anului a fost ales organizator de consomol al grupel din care făcea parte. Peste cîteva zile îmi spunea: „I-am scris tatei despre asta. Mi-a răspuns să am grijă și să fiu cu ochii în patru. Colhozul nostru n-a dat încă oameni de mîna doua”.

Cînd am plecat din Kiev, la terminarea institutului, Volodia m-a condus la gară.

— Nu uita „Cîntecul șoimului” și nu uita că munții trebuie urniți. Numai nu încerca singur. Și mai ales nu uita: fiecare munte la timpul lui.

DOREL DORIAN

Se apropie cea de a 37-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Muncitorii, colhoznicii, oamenii de știință, tehnicienii și activiștii pe țară cultural, toți oamenii muncii din Țara Sovietică împlinesc această mare sărbătoare prin noi victorii în munca constructivă creatoare. Ei știu că în aceasta stă chezașia ridicării continue a bunăstării lor materiale și culturale.

În primăvara acestui an, colectivele întreprinderilor fruntașe din Moscova și regiunea Moscova, precum și cele ale întreprinderilor din Leningrad și-au luat angajamente concrete și au inițiat întrecerea pentru continua sporire a productivității muncii, pentru îndeplinirea înainte de termen a planului anual la toți indicii. Această inițiativă patriotică a fost îmbrățișată de oamenii muncii din întreaga Țară Sovietică. În prezent, întrecerea în cinstea Marelui Octombrie se desfășoară sub semnul verificării felului în care au fost îndeplinite angajamentele socialiste. Multe colective, îndeplinind angajamentele luate iau altele, noi, sporite.

Mari succese în întrecerea în cinstea Marelui Octombrie au obținut muncitorii din industria grea. Metalurgistii de la combinatele din Magnitogorsk și Kuznețk, oțelarii, furnaliștii și laminatorii fruntași de la alte uzine metalurgice din estul și sudul Țării Sovietice dau sute și mii de tone de metal peste plan.

Minerii trustului „Șahterskantraît” au realizat capacitatea prevăzută în proiect a minelor și au și depășit de două ori angajamentul anual în ce privește extracția de combustibil peste plan.

Din țara constructorilor comunismului

Lupta pentru sporirea continuă a productivității muncii

În zilele întrecerii în cinstea Marelui Octombrie, 150 muncitori de la uzina de rulmenți nr. 2 din Moscova au îndeplinit normele prevăzute pentru întregul cincinal. Constructorii de turbine ai uzinei de construcții metalice „Stalin” din Leningrad au depășit de două ori angajamentul lor pe acest an — de a ridica la 11 la sută, în comparație cu anul trecut, producția medie lunară pe cap de lucrător.

Constructorii de tractoare din Harkov, îndeplinind înainte de termen programul pe primele zece luni ale anului acesta, au produs peste plan mașini și piese de schimb în valoare de zeci de milioane de ruble. Succesul constructorilor de tractoare a fost asigurat în primul rînd prin faptul că aceștia folosesc stăruitor tot ce este nou și înaintat, luptă cu curaj și hotărîre împotriva inerției și rutinei. De aceea, productivitatea muncii la uzina de tractoare din Harkov a sporit cu 16,9 la sută în comparație cu anul trecut.

Fruntașii întreprinderilor producătoare de obiecte de consum popular caută să dea oamenilor sovietici tot mai multe fabricate de bună calitate și frumos finisate. Textiliștii din Ivanovo, de pildă, în cele zece luni ale anului curent au produs peste plan mai mult de 18 milioane metri de țesături.

Desfășurînd pe larg întrecerea socialistă în cinstea Marelui Octombrie,

oamenii sovietici luptă perseverent pentru sporirea productivității muncii.

Mișcarea inventatorilor și raționalizatorilor ia o amploare mereu crescîndă în U.R.S.S.

O vie manifestare a spiritului de inițiativă al oamenilor sovietici în lupta pentru sporirea productivității muncii o constituie amploarea mereu crescîndă a inventatorilor și raționalizatorilor în U.R.S.S.

Dacă în anii 1925-1927 se primeau anual numai 5.000-6.000 cereri de înregistrare a invențiilor, apoi în 1953 în industria U.R.S.S. au fost aplicate mai mult de 850.000 invenții și raționalizări, adică aproape de 140 ori mai multe decît în 1927.

În perioada 1948-1953 au fost introduse în industria U.R.S.S. mai mult de 3.700.000 invenții și raționalizări. Numai la uzina de tractoare din Celeabinsk se numărau în 1953 peste 4.000 raționalizatori. Unul din cei mai vechi raționalizatori ai acestei uzine — maestrul șef al secției turnătorie de fontă, Briuhin, este autorul a peste 90 propuneri de raționalizare. Ele au adus întreprinderii peste 3.000.000 ruble economii. În ultimii ani, prin aplicarea în producție a propunerilor de raționalizare ale muncitorilor, ale colaboratorilor științifici, inginerilor și tehnicienilor, uzina a realizat aproximativ 170 milioane ruble economii.

Nu de mult, mai bine de 30 dintre cei mai vechi raționalizatori și inventatori ai întreprinderilor constructoare de mașini din Moscova, Kiev, Gorki și alte orașe ale țării au fost decorați cu insignele „Evidențiat în întrecerea socialistă a Ministerului Construcției de automobile, tractoare și mașini agricole al U.R.S.S.”

Printre cei decorați este maestrul Kriukov de la uzina de automobile „Molotov”. În ultimii trei ani s-au introdus în producție 25 propuneri făcute de acesta. Economii rezultate din aplicarea propunerilor au însumat 250.000 ruble.

Un dispozitiv automat pentru calibrarea tăieturii segmentelor de piston a dat posibilitate să se sporească de patru ori productivitatea muncii dintr-unul din sectoare.

Într-un alt sector al uzinei de automobile „Molotov” a fost folosit un dispozitiv automat de ștanțare construit de lăcătușul Zolin. Ca rezultat, productivitatea muncii a sporit de 15 ori. În ultimii trei ani, Zolin a făcut 20 propuneri. În această întreprindere s-au realizat de asemenea peste 5.000.000 ruble economii prin aplicarea a 15 propuneri ale inginerului Lavrișev.

În 1953, prin aplicarea în industria U.R.S.S. a 435.000 propuneri înregistrate, s-a realizat o economie de 4.400.000.000 ruble.

Spiritul creator îndrăzneț al inventatorilor și raționalizatorilor contribuie la descoperirea și folosirea unor rezerve considerabile în toate ramurile economiei naționale, deschide noi posibilități pentru sporirea productivității muncii și economisirea mijloacelor poporului. (Agerpres)

Pentru trei cicluri de înaintare pe zi

Succesele obținute în ultimii ani de muncitorii mineri din industria carboniferă a patriei noastre se datoresc în bună parte aplicării mai multor metode de lucru sovietice, printre care cea mai mare importanță, cea mai adaptabilă la condițiile noastre specifice de muncă, este metoda graficului ciclic. Aplicând această metodă de organizare superioară a muncii brigada minerului Paul Anțilă a extras în luna septembrie a. c. peste 3000 tone de cărbune peste prevederile ciclogramei, iar brigăzile minerilor Adam Maxim, Ioan Popa, Ioan Gaiovschi, Iosif Kutași, au săpat zeci de metri liniari de pregătire peste prevederile planului.

Brigada pe care o conduc lucrează la înaintări în cărbune (preabataje, galerii de refugiu) pentru pregătirea abatajelor frontale. Pentru a da posibilitate minerilor care lucrează în aceste abataje să extragă cât mai mult cărbune, noi minerii care executăm lucrările pregătitoare trebuie să grăbim neîncetat ritmul executării lor. Cu cât lucrările de pregătire se fac într-un timp mai scurt, cu atât se asigură mai din plin dezvoltarea continuă a producției de cărbune.

În ultimul timp brigada a executat preabataje în culcușul stratului 3, pentru pregătirea de abataje frontale orizontale. Profilul de săpare al preabatajelor este de 9 metri pătrați, armarea se face cu lemn de molid în cîmpuri de 1 metru, cu o armare suplimentară cu 2 rînduri de juguri cu câte 3 stîlpi.

Trecînd la lucru pe bază de grafic ciclic pentru brigada noastră a fost alcătuită o ciclogramă cu 3 cicluri pe zi, cu o înaintare pe ciclu de 0,9 metri, adică 2,7 metri liniari pe zi. Componența brigăzii este de 9 oameni, trei pe schimb.

Ciclograma prevede următoarea desfășurare a muncii: La începutul schimbului, timp de o jumătate de oră, de la orele 6 la 6 și 30' se face controlul locului de muncă, copturirea, unele mici asigurări suplimentare, pregătirea sculelor. Între orele 6 și 30' și 9 se execută baterea găurilor în adîncime de 1 metru, pentru că monografia de armare nu permite deschideri mai mari de un metru.

De la ora 9 la ora 10 se efectuează încărcarea găurilor, pușcarea și aerisirea locului de muncă. Pușcarea se face pe cale electrică, în mai multe reprize. Aerisirea locului de muncă este asigurată printr-un ventilator electric de 220 metri cubi aer pe minut și unul pneumatic de 60 metri cubi, așezați în serie.

Încărcarea și evacuarea cărbunelui rezultă durează de la orele 10—13. În ultima oră din șut se execută armarea. Cu această operațiune se încheie un ciclu. În celelalte schimburi, ciclograma prevede o desfășurare asemănătoare a lucrului.

PETRE SPINU
brigadier — mina Lupeni

Pentru a realiza o înaintare cât mai rapidă este necesar ca atât la lucrările principale cât și la cele secundare să se utilizeze rațional timpul de lucru. Trebuie deci acționat în direcția reducerii duratei de execu-

tare a unui ciclu, fără a da peste cap succesiunea normală a lucrărilor. Acest lucru îl obținem pe baza reducerii timpilor de efectuare a tuturor operațiilor. Reducînd cite o oră sau două la fiecare ciclu, avem posibilitatea să realizăm mai mult de trei cicluri de înaintare pe zi, ajungînd chiar la patru cicluri pe zi. În orice caz reducerea duratei ciclului se face printr-o mai bună organizare a muncii, prin eliminarea timpilor morții.

În luna septembrie brigada a avut planificat să sape 59,6 metri liniari de înaintare, dar ea a executat 74,2 metri liniari, depășind numărul de cicluri programat cu 24,4 la sută. Cum am organizat lucrul pentru a obține această realizare?

Am redus în primul rînd timpul de control al locului de muncă și de pregătire a sculelor la 15 minute în loc de 30 de minute cît prevedea ciclograma. În acest scop doi membri ai brigăzii copturesc locul de muncă, iar vagonetarul pregătește sculele. După aceea am redus cu circa o jumătate de oră timpul de perforare prin baterea găurilor cu două mașini de perforat, această reducere variînd după presiunea aerului comprimat. De aceea, pentru scurtarea duratei perforării este necesar ca aerul comprimat să aibă o presiune normală. În acest caz timpul de perforare se poate scurta chiar cu o oră. Timpul de pușcare și aerisire a locului de muncă nu poate fi scurtat decît în limitele prevăzute de măsurile de siguranță minieră. În acest timp se poate însă pregăti lemnul pentru armare. La evacuarea cărbunelui nu s-a putut economisi prea mult timp deoarece transportul cărbunelui la rol

s-a făcut cu ajutorul vagonetului, distanța de transport crescînd în fiecare zi. Pregătind din timp lemnul necesar pentru armare, s-a redus operațiunea de armare la numai trei sferturi de oră, economisindu-se astfel circa 15 minute.

Reducînd durata diferitelor operațiuni am ajuns să economisim pe schimb în medie circa o oră, care a fost folosită pentru baterea găurilor din cel de al doilea ciclu. Trebuie să arătăm că la sfîrșitul schimbului presiunea aerului comprimat este mai bună de cît între orele 8—12, cînd aproape toate utilajele pneumatice din mină sînt în funcțiune. De aceea în ultima oră a șutului s-a ajuns să se bată toate găurile necesare pușcării unui cîmp.

Potrîvit cu desfășurarea muncii din cadrul brigăzii noastre diagrama de execuție a lucrărilor (diagrama care se alcătuieste după efectuarea lucrărilor și din care se vede în ce măsură se respectă ciclograma planificată, cum a fost ea corectată de practică) prevede următoarele: de la ora 6 la 6 și 15 minute, controlul locului de muncă și pregătirea sculelor, de la 6 și 15' la 8 și 15', perforarea găurilor, de la 8 și 15' la 9 și 15', pușcarea și aerisirea, de la 9 și 15', la 12 și 15', încărcarea și transportul, între orele 12 și 15' și 13, armarea, iar între orele 13—14, o nouă perforare. Economia de timp pe zi se ridică la 3 pînă la 6 ore, timp în care se execută între 0,5—1 ciclu în plus.

Din diagrama de execuție se vede clar că succesiunea operațiunilor n-a fost încălcată, acționîndu-se numai asupra duratei acestor operațiuni. Deci nu se poate spune că în acest caz s-a încălcat lucrul după graficul ciclic și că s-a trecut la lucru la întimplare. De fapt ciclograma este un plan directiv și ca orice plan poate fi corectată, e voie și chiar e necesar să fie depășită.

Pentru a asigura depășirea ciclurilor planificate pe lingă o organizare mai bună a muncii în cadrul brigăzii, trebuie ca și conducerea sectorului să ia o serie de măsuri tehnico-organizatorice, dintre care cele mai importante ar fi: asigurarea locului de muncă cu aer comprimat la presiunea necesară; asigurarea unei bune aprovizionări cu material lemnos; artificierul să vină la timp la pușcare; ventilația să fie corespunzătoare; brigada să fie dotată cu materialele necesare și să aibe vagonete goale la timp.

Conducerea sectorului nostru, sectorul III al minei Lupeni, a depus suficientă străduință pentru asigurarea acestor condiții. Această străduință este oglindită de succesele pe care le-a obținut în muncă brigada, de succesele întregului colectiv al sectorului care în cîntea zilei de 7 Noiembrie este hotărît să termine planul anual.

Din scrisorile corespondenților noștri

In luptă pentru îndeplinirea angajamentelor

Minerii care lucrează în brigăzile conduse de fruntașii întrecerii socialiste de la mina Petrila — ne scrie corespondenta Maria Moraru — își depășesc cu mult angajamentele luate în întrecerea socialistă în cîntea zilei de 7 Noiembrie. Brigada de tineri mineri condusă de fruntașul întrecerii socialiste Constantin Corcodel lucrînd într-un abataj cameră din sectorul IV al minei a reușit să extragă pe luna trecută cu 94 la sută mai mult cărbune peste plan. De asemenea, minerii din brigăzile conduse de tov. Carol Szabo și Marian Ioan și-au întrecut sarcinile de plan pe luna octombrie cu 80 și respectiv 42 la sută.

Cu 30—67 la sută și-au depășit normele fixate și minerii din brigăzile conduse de tov. Dumitru Burtan, Teodor Manea și alții de la mina Petrila.

Într-o altă scrisoare trimisă de corespondentul nostru Gheorghe Miercescu, se arată că muncitorii de la preparăția cărbunelui Lupeni au înregistrat succese însemnate în ceea ce privește îndeplinirea angajamentelor luate în cîntea zilei de 7 Noiembrie.

Astfel, echipa de muncitori condusă de fruntașul întrecerii socialiste Gheorghe Peteri și-a întrecut sarcinile de plan cu 66 la sută față de 40 la sută cît se angajase. Cu același entuziasm muncesc și echipele conduse de tov. Iuliu Ungron și Friederich Verber care și-au depășit propriile angajamente cu 18-25 la sută.

Asemenea succese — subliniază corespondentul — obțin și alți numeroși muncitori de la preparăția cărbunelui din Lupeni.

Tinerii de la depozitul de lemne al minei Lupeni muncesc cu abnegație pentru a întîmpina ziua de 7 Noiembrie cu angajamentele îndeplinite și depășite. Corespondentul nostru Constantin Dinu ne informează că la loc de cîntea se sîtuează tinerii muncitori din brigăzile conduse de tov. Toma Hiss, Ștefan Barna și Paraschiv Zgarață care realizează zilnic depășiri de normă de peste 60 la sută, față de 20—30 la sută cît și-au luat angajamentul.

PE URMELE MATERIALELOR
PUBLICATE ÎN „STEAGUL ROȘU”

„Activitate culturală pe hîrtie”

Sub acest titlu a apărut în ziarul „Steagul Roșu” nr. 1567 din 3 octombrie a. c. un articol semnat de corespondentul nostru Dumitru Teșileanu în care era arătat că în cadrul întreprinderii 702 construcții Vulcan activitatea culturală există doar pe hîrtia proceselor verbale de acum cîteva luni, sub formă de... angajamente, care nu s-au realizat.

În scrisoarea de răspuns trimisă redacției noastre, comitetul sindical raional al muncitorilor constructori din Petroșani — după ce subliniază că critica este întru totul justă — arată că, pentru îmbunătățirea muncii culturale la întreprinderea 702 construcții Vulcan s-a reactivizat comisia culturală de la această întreprindere care desfășoară în prezent o activitate susținută.

În ziarul „Steagul Roșu” nr. 1550 din 14 septembrie a. c. la rubrica „Ni se semnaleză că...” a apărut o scrisoare semnată de tov. M. Gîrlea în care se arată că minerii de la Uricani întîmpină deseori greutăți în procesul de producție din cauza lipsei de material lemnos și vagonete goale.

În legătură cu aceasta, conducerea minei Uricani a răspuns ziarului nostru arătînd că cele semnate de corespondent sînt juste și că s-au luat măsuri pentru lichidarea lipsurilor semnlate.

Corespondenții ne scriu despre activitatea organizațiilor de bază

Multe sînt problemele pe care corespondenții ziarului nostru le tratează în scrisorile trimise redacției. Corespondenții scriu ziarului despre activitatea organizațiilor de bază ale partidului popularizînd experiența avansată în munca de partid, luînd atitudine critică față de lipsuri.

În scrisoarea adresată redacției, tovarășa Moraru Maria arată că zilele trecute, organizația de bază de cartier din Petrila a dezbătut în cadrul adunării generale proiectul de Directive cu privire la dezvoltarea agriculturii în următorii 2—3 ani. Acest însemnat document al partidului a fost dezbătut cu viu interes de cei prezenți. Tovarășii Lup Sabin, Bertoti Ileana, Ungureanu Ileana și alții au arătat că în raza Sfatului popular Petrila sînt posibilități de dezvoltare a pomiculturii și apiculteriei precum și de sporire a producției legumicole.

Corespondentul Ambruș Vilhelm a-

rată în scrisoarea sa că recent a avut loc dezbaterile proiectului de Directive cu privire la dezvoltarea agriculturii și în cadrul adunării generale a organizației de bază nr. 9 de la mina Petrila. Luînd cuvîntul la discuții, tovarășii Berinde Nicolae, Tyukodi Alexandru, Drăguț Lucian și alții și-au luat angajamentul să contribuie la descoperirea și valorificarea terenurilor cultivabile. Ei au arătat că vor duce muncă de lămurire în rîndurile oamenilor muncii pentru a-i mobiliza la traducerea în viață a sarcinilor cuprinse în proiectul de Directive.

În îndeplinirea angajamentelor luate de minerii de la Petrila în întrecere — arată într-o altă scrisoare corespondentul Enăchescu Paul — un rol important îl au muncitorii și tehnicienii de la depozitul de lemne. Ei trebuie să descarce zilnic zeci de vagoane de material, stîlpi de armatură, cherestea și alte materiale ne-

cesare muncii în subteran. În mobilizarea muncitorilor din sector la îndeplinirea sarcinilor de plan un aport prețios îl aduc agitatorii organizației de bază. Zi de zi ei sînt în mijlocul muncitorilor, îi mobilizează la îndeplinirea angajamentelor luate. Printre agitatorii organizației de bază se numără și tovarășul Lingurar Alexandru. El stă de vorbă cu tovarășii săi de muncă și îi mobilizează la îndeplinirea ritmică și la toți indicii a sarcinilor de plan. Ca urmare a muncii politice brigăzi ca cele conduse de tovarășii Gogea Macavei, Nocu Nicolae și altele, întîmpină ziua de 7 Noiembrie cu angajamentele îndeplinite și depășite.

Popularizînd realizările organizațiilor de bază, scoțînd la iveală lipsurile din munca lor, corespondenții voluntari aduc contribuții de preț la îmbunătățirea activității organizațiilor de partid, la ridicarea rolului lor de conducător politic.

Intoarcerea la Moscova din R. P. Chineză a delegației guvernamentale sovietice

MOSCOVA (Agerpres). — TASS
Delegația guvernamentală sovietică care a vizitat China cu prilejul sărbătoririi celei de a 5-a aniversări a proclamării Republicii Populare Chineze s-a întors la Moscova. G. F. Alexandrov, D. T. Șepilov, E. A. Furteva, I. S. Nasriddinova și V. P. Stepanov au sosit la Moscova la 15 octombrie. N. M. Șvernîk s-a întors la Moscova la 16 octombrie.

N. S. Hrușciov, N. A. Bulganin și A. I. Mikoian în drum spre Moscova au vizitat Port-Arthur și orașul Dal-nî unde au ascultat comunicări ale comandamentului militar și au procedat la un schimb de păreri în legătură cu pregătirea pentru retragerea unităților militare sovietice din baza maritimă militară chineză Port-Arthur folosită în comun. Ei s-au deplasat pe vase, au vizitat locurile istorice ale luptelor.

La Port-Arthur ei au depus coroane la mormintele ostașilor ruși care au murit eroic în anul 1904 și la mormintele ostașilor sovietici căzuți în războiul de eliberare împotriva Japoniei imperialiste.

În orașul Anșan N. S. Hrușciov, N. A. Bulganin și A. I. Mikoian au vizitat combinatul metalurgic din Anșan. Conducătorii delegației guvernamentale sovietice au vizitat de asemenea marile centre industriale, din China de nord-est, orașele Mukden, Cianciun și Harbin.

La 17 octombrie, N. S. Hrușciov, N. A. Bulganin și A. I. Mikoian au vizitat Vladivostok unde timp de trei zile au luat cunoștință de viața orașului, de munca organelor locale de partid, sovietice și economice, de viața și condițiile de trai ale trupelor și totodată s-au deplasat pe vase ale flotei militare din Oceanul Pacific.

La 20 octombrie, N. S. Hrușciov și N. A. Bulganin au sosit în orașul Komsomolsk unde au luat cunoștință de activitatea mai multor întreprinderi industriale. Ei au vizitat de asemenea orașul Sovietskaia Gavani, au fost în port pe vase militare ale

flotei. La 19 octombrie A. I. Mikoian a sosit în Sahalin unde a luat cunoștință de activitatea flotei de pescuit din Sahalinul de sud precum și de munca organizațiilor comerciale.

La 22 octombrie au sosit în Sahalin N. S. Hrușciov și N. A. Bulganin. Aici, tovarășii Hrușciov, Bulganin și Mikoian au luat cunoștință de activitatea colhozurilor de pescari, a fabricilor de conserve de pește, a unui sovhoz pentru creșterea animalelor cu piei prețioase, a unei stațiuni experimentale de selecționare. În orașul Iujno-Sahalinsk ei au ținut o consfătuire cu lucrătorii din industria de pește

La 23 octombrie, N. S. Hrușciov, N. A. Bulganin, A. I. Mikoian au sosit în orașul Habarovsk unde au participat la lucrările consfătuirii lucrătorilor din industria de pește din ținutul Habarovsk.

La 26 octombrie ei au sosit în orașul Cita unde au vizitat expoziția agricolă regională, au vizitat colhozul S.M. Kirov, pentru creșterea animalelor din raionul Mogoiuisk din districtul național Buriat-Mongol Aginsk, au luat cunoștință de condițiile de dezvoltare a creșterii oilor în regiunea Cita. La Irkutsk, N. S. Hrușciov, N. A. Bulganin și A. I. Mikoian au vizitat șantierul de construcție a hidrocentralei de pe Angara și totodată au luat cunoștință de activitatea întreprinderilor industriale din oraș.

La 29 octombrie, N. S. Hrușciov, N. A. Bulganin și A. I. Mikoian au sosit în orașul Sverdlovsk. Aici au luat cunoștință de activitatea organizațiilor de partid și sovietice, de starea comerțului.

Întâlnirile tovarășilor Hrușciov, Bulganin și Mikoian cu oamenii muncii din orașele și așezările din Extremul Orient și Siberia s-au desfășurat într-o atmosferă de mare căldură și cordialitate

La 30 octombrie N. S. Hrușciov, N. A. Bulganin și A. I. Mikoian au sosit la Moscova.

Ambasadorul U. R. S. S. în R. D. Vietnam a sosit la Hanoi

HANOI (Agerpres). — TASS
La 29 octombrie au sosit la Hanoi A. A. Lavrișev, ambasadorul extra-

ordinar și plenipotențiar al U.R.S.S. în Republica Democrată Vietnam, și membrii ambasadei sovietice.

Primul ministru al Birmaniei va pleca în R. P. Chineză

RANGUN (Agerpres). — Răspunzând invitației premierului Consiliului de Stat, Ciu En-lai, primul ministru al Birmaniei, U Nu, va pleca în cursul ultimei săptămîni a lunii noiembrie la Pekin. Potrivit agenției

France Presse, care anunță aceasta, în drum spre capitala Republicii Populare Chineze primul ministru al Birmaniei se va opri la Hanoi, unde va avea o întvedere cu președintele Ho Și Min.

În ziua de 23 octombrie, în condițiile unei grabe fără precedent și ale unei foarte puternice presiuni din partea Departamentului de stat al S.U.A., au fost semnate la Paris acordurile cu privire la organizarea așanumitei „uniuni vest-europene” în locul „comunității defensive europene”, respinse de popoare, și cu privire la reînarmarea Germaniei occidentale, la adăpostul acestei „uniuni”.

(Ziarele).

DULLES: — Acest cadru i se potrivește și mai bine.

Desen de I. Novak

La uzina „Enver Hodja”

Muncitorii de la uzina construcție de mașini „Enver Hodja” din Tirana, care cu o lună în urmă au inițiat campania pentru folosirea rezervelor interne, obțin succese remarcabile. În cursul lunii septembrie, ei au adus perfecționări la o serie de strunguri, instalații pentru sudat și freze conice, ceea ce a permis mecanizarea proceselor de muncă la fabricarea mai multor piese pentru grape, cultivate și pluguri.

Folosind praf de cărbune amestecat cu praf de var în proporție de 6 la sută, muncitorii topitori au reușit să toarne bronzul și alumiuniul fără să întrebuițeze cărbune așa cum se făcea pînă acum. Ca urmare s-a obținut o importantă economie de cărbune. Muncitorii de la secția de topitorie construiesc acum un furnal automat pentru turnarea bronzului. Acest furnal va face să crească productivitatea turnătoriei.

În prezent, în cadrul campaniei de folosire a rezervelor interne, toate resturile de fier sînt folosite cu succes de muncitori la fabricarea diferitelor piese de schimb și a unor articole de larg consum, ca de pildă mașini de călcat, cuptoare pentru bucătărie etc. Numai în primele 12 zile ale lunii octombrie, folosind rezervele interne, uzina a produs 250 pluguri.

Extinzînd această campanie, mun-

Poporul albanez luptă pentru o viață fericită și imbelșugată

citorii de la uzina „Enver Hodja” au realizat o creștere a productivității muncii cu 6 la sută în comparație cu luna august.

Dezvoltarea transporturilor-auto

În cursul celor 10 ani ai puterii populare în Albania au fost realizate mari progrese în ceea ce privește dezvoltarea transporturilor auto. În ultimii 10 ani pe lângă rețeaua de drumuri carosabile existente, au fost date în exploatare încă 350 km de drumuri noi. Totodată, paralel cu refacerea podurilor distruse în timpul războiului, au fost construite numeroase poduri noi, cu o lungime totală de aproximativ 6.900 metri. Pentru efectuarea acestor lucrări, guvernul albanez a cheltuit aproape 1.500.000.000 leki.

Numărul vehiculelor auto crește continuu. În prezent, numai autobusele aparținînd întreprinderilor transporturilor de stat din R.P. Albania transportă de 12 ori mai multe mărfuri și de 26 ori mai mulți pasageri decît în 1938. Anul acesta în numeroase orașe au început să funcționeze taxiuri pentru deservirea oamenilor muncii. Zeci de taxiuri și auto-

buse moderne permit acum deplasarea rapidă și confortabilă a pasagerilor la orice distanțe și în toate regiunile țării.

Dezvoltarea regiunii Korcea

Oamenii muncii din R.P. Albania întîmpină Ziua de 29 Noiembrie, cînd se sărbătorește cea de a 10-a aniversare a eliberării Albaniei, cu succese strălucite în muncă. Nu există un singur loc în Albania unde în cursul celor 10 ani să nu fi avut loc mari transformări economice, culturale și sociale

Un exemplu grăitor în această privință îl dă regiunea Korcea. În regiunea Korcea producția industrială este de 10 ori mai mare decît înainte de război. În această regiune funcționează 32 fabrici și ateliere, față de 14 fabrici existente în trecut. Volumul construcțiilor economice și culturale a crescut an de an. Astfel, aici s-au construit 1.900 clădiri pentru locuințe și 141 clădiri destinate școlilor elementare și de șapte ani.

Producția de energie electrică a crescut de asemenea simțitor. Regiunea Korcea are cel mai mare număr de sate electrificate. Peste 20 hidrocentrale electrice, puse în funcțiune în

ultimii ani, furnizează energie electrică pentru 33 sate.

În sectorul agriculturii, regiunea Korcea se situează pe primul loc în fruntea celorlalte regiuni ale țării în ceea ce privește numărul de cooperative agricole de producție înființate. Astfel din cele 137 cooperative agricole de producție existente în R.P. Albania, 52 se află numai în această regiune. S.M.T.-urile înființate pentru prima oară în Albania în 1947, dispun în prezent de aproximativ șapte ori mai multe tractoare. Numeroase cadre noi de specialiști în agricultură sprijină țărănimea muncitoare, popularizînd regulile agrotehnice înaintate. În regiunea Korcea există în prezent 12 agronomi și 50 tehnicieni agricoli

În această regiune statui albanez a efectuat numeroase lucrări de ameliorări. Cea mai mare lucrare în acest sens o constituie desecarea lacului mlăștinos Maliq. Datorită acestei acțiuni, mii de hectare de pămînt arabil au fost redat culturii și peste 10 sate au fost salvate de la pericolul inundațiilor și al îmbolnăvirii de malarie.

Învățămîntul a pătruns pînă în satele cele mai îndepărtate ale regiunii Korcea. În prezent, în școlile din această regiune învață de două ori mai mulți elevi decît în trecut. Peste 30.000 analfabeți, în special femei, au învățat să citească și să scrie. (Agerpres).